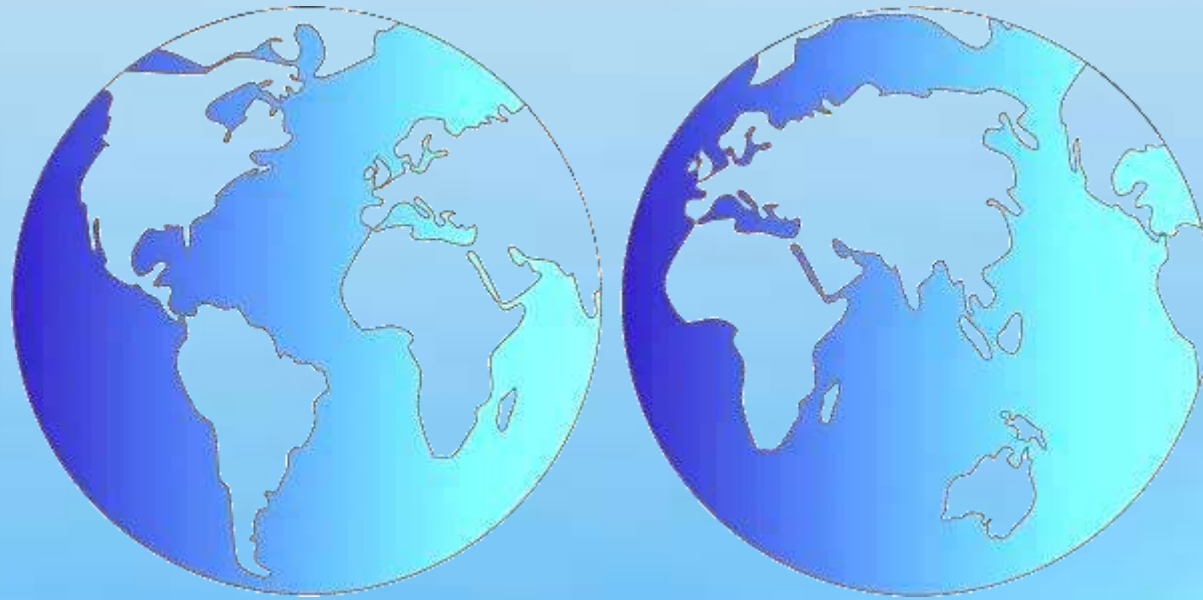

Штучні водойми і водотоки

ПРИГАДАЙТЕ

- Чи доводилося вам бачити водосховище або ставок?
- Чим ці водойми відрізняються від моря і озера?

НАВІЩО ПОТРІБНІ ШТУЧНІ ВОДОТОКИ

Штучні поверхневі води

```
graph TD; A[Штучні поверхневі води] --> B[Водотоки]; A --> C[Водойми]; B --> D[Канали]; C --> E[Водосховища]; C --> F[Ставки];
```

Водотоки

Канали

Водойми

▪ **Водосховища**

▪ **Ставки**

Канал

- споруда у вигляді відкритого штучного русла з безнапірним рухом води
- Канали називають рукотворними річками, штучними водотоками, бо їхнє русло створене людиною
- Їх прокладають для того, щоб спрямувати річкові води в потрібні місця

Канал у стародавньому Єгипті
будували для зрошення полів

Залежно від функцій, канали поділяють на:

Зрошувальні

- призначені для постачання води у посушливі райони

Осушувальні

- призначені для збору і відведення води на заболочених і надмірно зволжених територіях

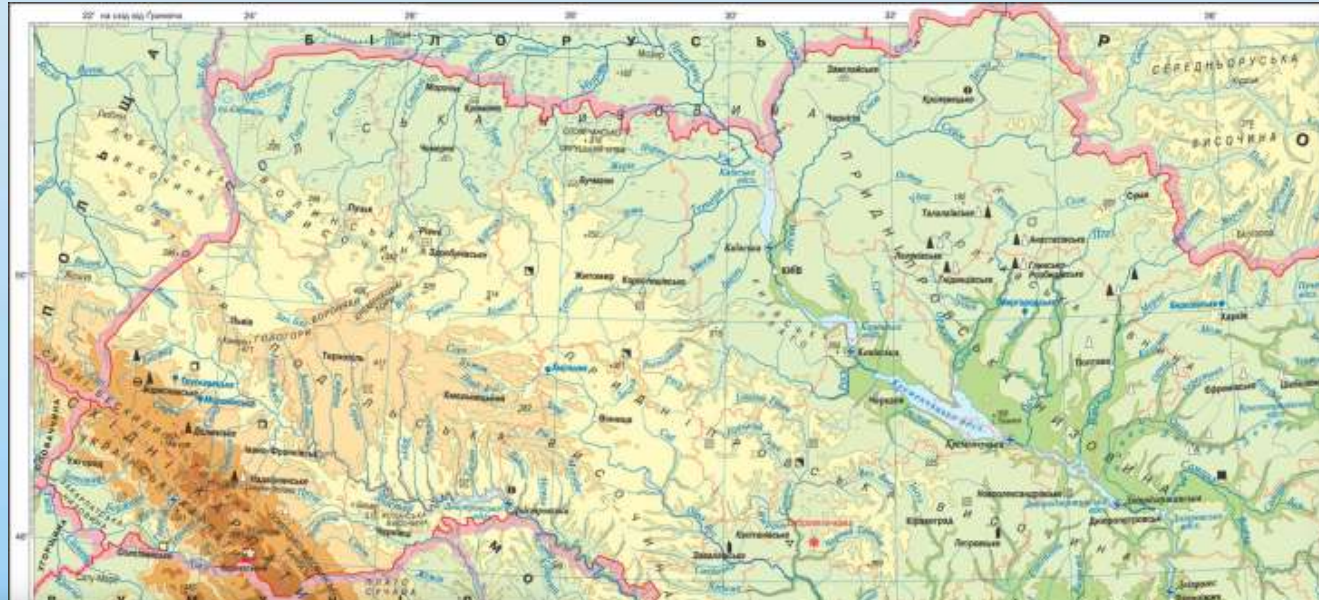

Судноплавні

- призначені для створення нових, більш зручних водних шляхів, сполучаючи річки, озера, моря та океани

Зрошувальні канали спрямовані в посушливі райони задля їх обводнення

Осушувальні канали будують у місцях, де води багато і поверхня заболочена

Судноплавні канали

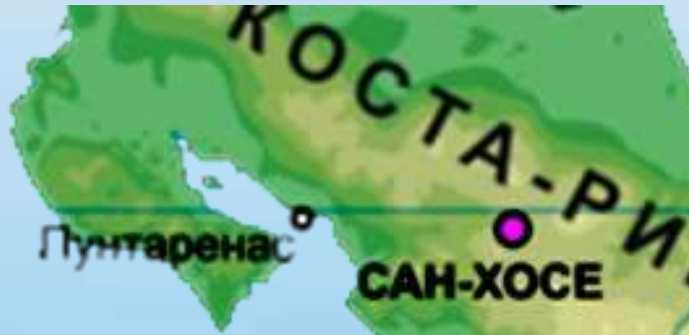
- прокладають, щоб створити нові, зручніші водні шляхи, сполучивши кілька річок, озер або навіть морів і океанів
- велике значення мають судноплавні канали, які скорочують морський шлях

**судноплавний Суецький канал у Єгипті
з'єднує Середземне та Червоне моря**

Панамський канал

сполучив Атлантичний і Тихий океани, розділені вузькою смужкою суходолу між Північною й Південною Америкою

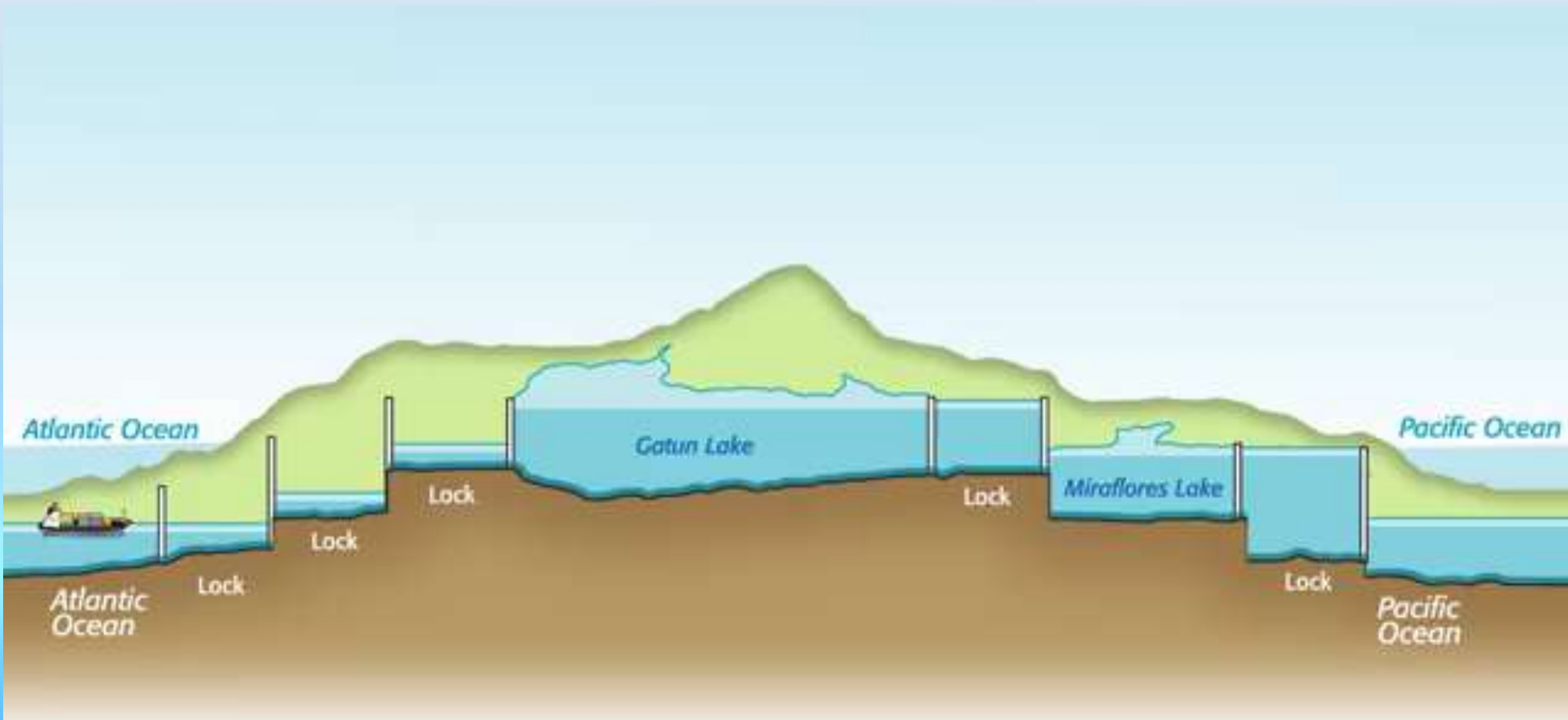
Панамський канал

- довжина – 81,6 км
 - глибина – 12,5 м
 - ширина 105 - 305 м
 - має 12 шлюзів
- Щорічно крізь канал проходить понад 14 тис кораблів

Панамський канал

ШТУЧНІ ВОДОЙМИ

– це водойми, які лежать у заглибинах поверхні, створених людиною, або виникли внаслідок перекриття русла річки чи струмка греблею

Ставок

Водосховище

Ставок

— це невелика штучна водойма (завдовжкидо 1,5 км), які створюють у руслах струмків, загородивши потік греблею, у балках або спеціально викопаних заглиблення

- використовують для зрошення полів і садів
- розводять рибу та водоплавну птицю (качки, гуси).
- створюють ставки і в парках та зонах відпо чинку для окраси краєвиду

Водосховище

- великі за розмірами штучні водойми, що виникають у результаті спорудження греблі у руслі річки
- Водосховища займають проміжне положення між стоячими і текучими водоймищами, хоча на вигляд часто мають велику схожість з озерами

Водосховище

- Перед греблею вода нагромаджується й утворює водосховище
- Під час розливу річок водосховища приймають надлишок води, а потім упродовж року рівномірно віддають її на потреби населення, промисловості, для зрошення полів

- на греблях будують гідравлічні електростанції (ГЕС)
- використовують для зрошення полів і садів
- регулюють сток річок → запобігають повеням
- береги слугують місцями відпочинку

Дніпрогес

**Пляж Ровжи
на Киевском море**

Негативний вплив водосховищ на оточуюче середовище

Затоплення земель → зміна ареалів тварин

Підтоплення земель — циркуляція підземних вод порушується, а їх рівень підіймається → заболочуються великі території

Розкладання органіки у затоплених територіях → у воді знижується рівень кисню і виділяються парникові гази

Збільшення ризику масового «цвітіння» води

Розмивання берегів

Ускладнення міграції риби

РОБИМО ВИСНОВКИ

- **Канали—це штучні водотоки, створені людиною для зрошування, осушування і судноплавства**
- **Штучні водойми — це водосховища й ставки, створені людиною для господарських потреб або відпочинку**

Домашнє завдання

Читати п46 , повторити п 41-45, опрацювати конспекти, вчити основні поняття.

На контурну карту світу нанести канали.

На контурну карту України нанести найбільші річки, озера, водосховища.